

6.SINIF KOD 32

SOSYAL BİLGİLER

**32
HAFTA**

4 HAFTALIK TEKRAR

**KOLAY - ORTA
DÜZEY SORULAR**

Alıştırma

Klasik Test

Hibrit Test

**Yeni Nesil
Test**

**QR Kodlu
KONU ÖZETİ
HEDİYE**

**Maarif
Modeli'ne
Uygun**



**Tamamı
Video
Çözümlü**



**Akıllı
Tahta
Uyumlu**



**mobil
analiz**



**Çek-Kopar
Sayfalar**

tudem



Konu
Özeti

Birlikte Yaşamak

Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller

ALİŞTIRMA

Hafta

1

A Kutucuklara, verilen toplumsal rol doğuştan getiriliyorsa "D" sonradan, özgür iradeyle ediniliyorsa "S" yazın.

- | | | | |
|-----------------------------------|--|--|-----------------------------------|
| ☐ Kardeş | ☐ Sınıf başkanı | ☐ Öğrenci | ☐ Evlat |
| ☐ Öğretmen | ☐ Eş | ☐ Baba | ☐ Dede |
| ☐ Torun | ☐ Abla | ☐ Takım kaptanı | ☐ Müzisyen |



B Aşağıdaki ifadelerin doğru mu, yanlış mı olduğunu işaretleyin.

- | | D | Y |
|---|--------------------------|--------------------------|
| 1. Bir öğrencinin okuyup öğretmen olması sosyal rollerin zamanla değişeceğini gösterir. | ☐ | ☐ |
| 2. Toplumun en küçük birimi olan aile içinde aynı anda birden fazla rol üstlenebiliriz. | ☐ | ☐ |
| 3. Aile içinde roller, dayanışma duygularıyla yerine getirilmektedir. | ☐ | ☐ |
| 4. Yaşımız ilerledikçe rolümüz değişmese de hak ve sorumluluklarımız değişir. | ☐ | ☐ |
| 5. Mesleki rollerde beklentiler yazılı bir şekilde belirtilmiştir. | ☐ | ☐ |
| 6. Kişilerin içinde yer aldığı gruplar değişse de rolleri değişmez. | ☐ | ☐ |
| 7. Derslere geç kalmamak okuldaki sorumluluklarımızdandır. | ☐ | ☐ |



1. Bireylerin üye oldukları kurumlarda üstlendikleri görevler, onların sosyal rollerini oluşturur. Birey rolünün gereklerini yerine getirirken bulunduğu konumun sağladığı haklardan yararlanır ve sorumluluklarını da yerine getirir.

Metinde sosyal rollerin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Bireylerin özelliklerine göre değişebilmeleri
B) Zaman içinde farklılık gösterebilmeleri
C) Bireylere birtakım sorumluluklar yüklemeleri
D) Toplumsal beklentiler sonucunda oluşmaları

2. Sosyal rollerimizin bir bölümü doğuştan gelirken bir bölümü ise sonradan kazanılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sonradan kazanılan rollere örnektir?

- A) Kardeş olmak
B) Takım kaptanı olmak
C) Baba olmak
D) Evlat olmak

3. Aynı odayı paylaştığım kardeşim Ayşegül uyumadan önce sesli bir şekilde kitap okumaya başladı. Ona yarınki sınavım için ders çalıştığımı ve sessizliğe ihtiyacım olduğunu söylememe rağmen, yalnızca sesli okuduğunda anlayabildiğini söyleyerek davranışını sürdürdü.

Yaşanan durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başkalarının haklarının ihlal edilmesi
B) Sorumluluk bilinciyle hareket edilmesi
C) Kişilerin haklarını araması
D) Sosyal rol karmaşasının yaşanması

4. Aile içinde rollerimizi yerine getirirken dayanışma ve yardımlaşma duygusuyla hareket etmeliyiz.

Bu durum, aile üyeleri arasında aşağıdakilerden hangisinin artmasına neden olmaz?

- A) İş birliği
B) İletişim
C) Ön yargı
D) Saygı

5. Okul öncesi öğretmeni olan Aylin Hanım, 8 yıldır özel bir kurumda çalışmaktadır. Öğrencilerine karşı öğretmen rolünderken gün boyu çocukların zihinsel ve fiziksel gelişimlerini destekleyici etkinlikler düzenlemektedir. Akşamları eve dönerken uğradığı alışveriş merkezinde müşteri rolündedir. Eve ulaştığında ise eş rolünü kocasına, anne rolünü çocuklarına karşı üstlenmektedir.

Buna göre Aylin Hanım'la ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gün içinde farklı roller üstlenmektedir.
B) Rollerinin getirdiği sorumlulukları yerine getirmektedir.
C) Sahip olduğu roller birbirleriyle çelişmektedir.
D) Doğuştan ve sonradan kazanılan rollere sahiptir.

6. Aşağıdakilerden hangisinin bireylere düşen rollerin belirlenmesinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Toplumsal beklentiler
B) Bireyin ekonomik durumu
C) Cinsiyet
D) Fiziksel özellikler

Mobil Analiz'le QR kod okut!





1. Her grup, beklenen davranış modellerini üyelerine dayatır. Kişilerin ait oldukları grupta tutunabilmeleri ve başarılı olabilmeleri için rollerine uyum göstermeleri beklenir. Aksi takdirde üyeler çeşitli yaptırımlarla karşı karşıya kalabilir. Her yeni gruba dâhil olunduğunda yeni davranış kalıpları geliştirilmelidir. Örneğin; şirkette üst düzeyde çalışan bir kişinin, üye olduğu sivil toplum kuruluşunda alt statüde bulunup buna uygun davranış geliştirmesi, rollerine uygun davranış modeli içinde olduğunu gösterir.

Buna göre sosyal rollerle ilgili,

- I. Grup beklentilerine uygun olarak geliştikleri,
II. Yerine getirilmediklerinde cezayla karşılaşılmasına neden oldukları,
III. Gruplara göre değişkenlik gösteren sorumluluk alanları yarattıkları

sonuçlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

2. Suzan Hanım kendinden büyük bir kız kardeşi olan, evli, hastanede çalışan, üç çocuk annesi bir bireydir.

Buna göre Suzan hanım'ın rollerinden hangisi doğuştan, hangileri sonradan kazanılmıştır?

- A) Kardeş (doğuştan) - eş, hemşire, anne (sonradan)
B) Eş (doğuştan) - kardeş, anne, hemşire (sonradan)
C) Anne (doğuştan) - kardeş, eş, hemşire (sonradan)
D) Hemşire (doğuştan) - kardeş, eş, anne (sonradan)

3. Ayrımcılığın son otuz yıldaki en şiddetli örneklerinden birisi Ruanda'da yaşanmıştır. Etnik çoğunluğu oluşturan Hutuların, Tutsilere ve ılımlı Hutulara yönelik saldırıları 6 Nisan 1994'te başlamış ve yaklaşık yüz gün sürmüştür. Silah alacak para olmadığından Çin'den ithal edilen ucuz palalar ile bıçak gibi kesici aletler kullanılmış, bu süreçte yaklaşık bir milyon insan hayatını kaybetmiştir. Bu sayı, her gün on bin insanın yaşamını yitirmesi anlamına gelmektedir. Bu olayın arkasında, karşı grubun insandan daha değersiz görülmesi anlayışı yatmaktadır.

(Mehmet Zincirkıran, *Sosyoloji, Dora Yayıncılık, Bursa, 2018, s. 132. Düzenlenmiştir.*)

Buna göre aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yapılamaz?

- A) Toplumlar içinde ön yargılara bağlı olumsuz tutumlar gelişebilmektedir.
B) Her toplumda dezavantajlı kişiler ve gruplar bulunmaktadır.
C) Ayrımcılık, geri dönüşü olmayan sonuçlar yaratabilmektedir.
D) Farklılıklara saygının gelişmediği toplumlarda güvenlik sorunları yaşanabilmektedir.

4. Birey, toplumda aynı anda birden fazla role sahip olabilir ve bu rollerin gerektirdiği davranışları yerine getirmek zorunda kalabilir. Bu durum bazen bireyin hangi role uygun davranış sergileyeceğine karar verememesine ve olumsuzlukların yaşanmasına neden olur. Örneğin, subay rolünü üstlenen birinin evdeki aile bireylerine eş ya da anne-baba gibi yaklaşması gerekirken asker gibi davranması, kişinin rollerine uygun davranış sergilemediğini gösterir.

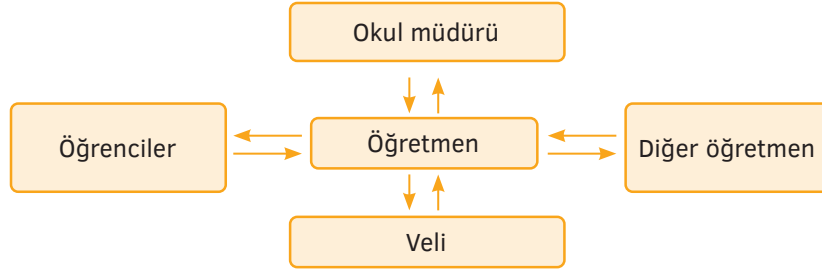
Buna göre;

- I. Bireylerin zaman zaman rolleri arasında çatışma yaşayabileceği,
- II. Üstlenilen mesleki rollerin sosyal rolleri her zaman olumsuz etkileyebileceği,
- III. Bireylerin birden fazla rolün sorumluluğunu kaldıramayacağı

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III

5. Şemada öğretmen rolünü üstlenen bir kişinin çevresinde örülü olan rol beklentileri gösterilmiştir.



Buna göre sosyal rollerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bir kişi aynı anda farklı roller üstlenebilir.
- B) Sosyal roller sürekli birbirleriyle etkileşim içindedir.
- C) Sosyal roller gün içinde ve kişilerin özelliklerine göre değişebilir.
- D) Sosyal roller zaman içinde değişime uğrar.

6. Bireyler üye oldukları grup ve kurumlarda toplumun beklentilerine göre şekillenen roller üstlenirler. Ancak çoğu zaman, rollerini yerine getirirken yalnızca toplumun genel değerlerini bilmek yeterli olmaz. Yeni bir gruba üye olduğunda, yeni bir mesleğe başlanıldığında ya da yeni bir statü edinildiğinde; bireylerin bu rollere uygun değerleri öğrenmesi ve içselleştirmesi gerekir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi verilen durumu destekler niteliktedir?

- A) Bireyler içinde yaşadıkları toplumun değerlerini bilmeden dünyaya gelirler.
- B) Bireyler ilgi ve yeteneklerine uygun olarak çeşitli roller üstlenirler.
- C) Bireyler ömür boyu süren sosyalleşme süreçleri içinde rolleri gereği sürekli yeni davranış biçimleri öğrenirler.
- D) Bireyler davranış biçimlerini tamamen toplumun istekleri doğrultusunda şekillendirirler.

Mobil Analiz'le QR kod okut!



Dijital
Optik

Birlikte Yaşamak

Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller

ALİŞTIRMA

A Aşağıdaki çoktan seçmeli sorulara uygun seçenekler yazın.

1. Aşağıdakilerden hangisi çevreye karşı olan sorumluluklarımızdan biri değildir?

- A)
 B)
 C)
 D)

2. Sosyal roller zamanla değişim gösterebilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu değişime örnek olarak verilemez?

- A)
 B)
 C)
 D)

B Aşağıdaki boşlukları yanıtı uygun bir şekilde doldurun.

1.

Metinde aşağıdakilerden hangisinin tanımı verilmiştir?

- A) Hak B) Sosyal Rol C) Sorumluluk **D) Mesleki rol**

2. Aile, dünyaya geldikten sonra katıldığımız ilk gruptur.

Aile içerisinde aldığımız sorumluluklar,

I.

II.

III.

Verilenlerden hangilerinin gelişmesini destekler?

- A) Yalnız I **B) I ve II** C) II ve III D) I, II ve III



1. İnsanlar, içinde bulundukları grup ve kurumlarda doğuştan sahip oldukları ya da sonradan kazandıkları roller üstlenirler. Bireylerin aynı anda birden fazla rol üstlendikleri durumlar olabilir. Örneğin bir kişi; ailede abi, okulda öğretmen, uçaakta yolcu rolünü üstlenebilir. Kişilerin sahip oldukları rollere göre kendilerinden beklenen davranışlar da değişir.

Buna göre,

- I. Günlük yaşamda birden fazla rolümüz olabilir.
- II. Sadece doğuştan sahip olduğumuz rollerimize ait sorumluluklarımız vardır.
- III. Roller birbirine karıştırmamalı ve sahip olunan rollere uygun davranılmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Eğitim hayatımızı tamamladıktan sonra yer aldığımız meslek grubunun içindeki rolümüze mesleki rol denir.

Aşağıdakilerden hangisi verilen tanıma uygun örneklerden biri değildir?

- A)  Avukat
- B)  Mühendis
- C)  Rehber
- D)  Anne

3. Masal hosteslik yapmaktadır. Eşi pilottur ve bazen aynı uçuşta görev alırlar. İki çocuklarının bakımında ise Masal'ın anne ve babası yardımcı olmaktadır.

Metne göre aşağıdakilerden hangisi Masal'ın üstlendiği rollerden biri değildir?

- A) Evlat olmak
- B) Hostes olmak
- C) Anne olmak
- D) Pilot olmak

4. Bireyler ait oldukları gruplara göre farklı roller üstlenirler ve bu roller zaman içinde değişebilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) Ben bir şirkette yönetici olarak çalışıyorum. Her pazartesi iş arkadaşlarım ile toplantı yapıyoruz.
- B) Sabahları okula gitmeden önce mutlaka yatağımı toplarım.
- C) 6. sınıf öğrencisiyim ve aynı zamanda okulun basketbol takımında kaptanlık yapıyorum.
- D) Üniversitede başarılı olmak için proje ödevlerimi zamanında yapıyorum.

5. Burhan Bey, iş yerinde okul müdürü rolünü üstlendikten sonra akşam evine gelir ve eşine sofranın kurulmasında yardımcı olur. Yatmadan önce baba rolünün sorumluluklarını yerine getirerek çocuklarına masallar okur. Sabah işine giderken yolcu rolünü üstlenir. Eğer akşam evlerine misafir gelirse bu rollerine ek olarak ev sahibi rolünü üstlenir.

Verilen bilgi aşağıdaki hangi cümleyle devam ettirilirse doğru olur?

- A) Ailemizin içinde ve toplumda aynı anda birden fazla rol sahibi olabiliriz.
- B) Sahip olduğumuz rollerimiz zaman içerisinde değişim göstermez.
- C) İş hayatında ve toplumsal yaşamda her zaman bireysel çıkarlarımızı üstün tutmalıyız.
- D) Gün içinde üstlendiğimiz rollerimiz bize görev ya da sorumluluk yüklemeyiz.

Mobil Analiz'le QR kod okut!



Dijital
Optik



1. Girdiği sınavdan başarılı bir puan alan Gizem Öğretmen, Urfa'nın Siverek ilçesine bağlı bir liseye kimya öğretmeni olarak atanmıştır. Görev yaptığı okulda öğretmen arkadaşları ile birlikte resim derslerine katılara amatör ressamlık yapmaya başlamıştır.

Bu metinde Gizem Öğretmen'in aşağıdaki rollerinin hangisinden bahsedilmemiştir?

- A) Ressam B) Arkadaş
C) Öğretmen D) Kuzen

2. Özgür irademizle, çaba ve başarılarımızın sonucunda katıldığımız, sonradan üstlendiğimiz rollerimiz vardır.

Dişçi	Yeğen	Bankacı
Hemşire	Eczacı	Teyze

Verilen rollerden kaç tanesi bu duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

3. Toplumsal yaşamda bireyler farklı roller üstlenir ve bu roller, beraberinde çeşitli görev ve sorumluluklar getirir.

Aşağıda yer alan roller ile onlara ait görev/sorumluluk eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Öğrenci-Ödevlerini zamanında yapmak
B) Bebek-Oyun oynadıktan sonra oyuncaklarını toplamak
C) Evlat-Yemek yedikten sonra tabağını mutfığa götürmek
D) Öğretmen-Müfredata uygun ders anlatmak

4. Doğduğumuz zamandan itibaren içinde bulunduğumuz ilk grup aşağıdakilerden hangisidir?



Aile



Okul



Kreş



Voleybol takımı

5. Şemada sorumluluklarımız verilmiştir.



Buna göre aşağıdakilerden hangisi yer değiştirirse grafik doğru olur?

- A) Trafik kurallarına uymak - Ev işlerinde büyüklerimize yardım etmek
B) Dersleri dikkatli dinlemek-Trafik kurallarına uymak
C) Dersleri dikkatli dinlemek - Sınıftaki eşyalarımızı düzenli kullanmak
D) Ev kurallarına uymak - Çevreye karşı duyarlı olmak

6. Grafikte Zeynep'in yaşamında bazı anları verilmiştir.



1 yaşında ailenin en küçük üyesiyim. Evimizde annem, babam ve üç kız kardeşim ile yaşıyorum.



Artık 60 yaşındayım ve emekli oldum. Bu hayatta en zevk aldığım şey torunlarım ile vakit geçirmek.



24 yaşında mezun olduktan sonra edebiyat öğretmeni olarak işe başladım. Önümüzdeki eylül ayında evlenmeyi düşünüyorum.

Grafikte verilen kişinin aşağıdaki rollerinin hangisinden bahsedilmemiştir?

- A) Öğretmen B) Anneanne C) Kız kardeş D) Aşçı

7.

İçinde bulunduğumuz zamana ve duruma göre farklı roller üstleniriz.

6. sınıfa başlayan Ali

Tıp fakültesinden mezun olan Didem

Babasından devraldığı dolmuşu kullanan Hasan

Buna göre grafikteki kişiler aşağıdaki rollerden hangisini üstlenmemektedir?

- A) Öğrenci B) Yolcu C) Doktor D) Evlat

8. Rollerimiz bize hem hak hem de sorumluluk yükler. Haklarımız, hukukun çizdiği sınırlar içerisinde sahip olduğumuz kazanımlar ile ilgilidir. Sorumluluklarımız ise üstlendiğimiz rollerin gereklerini yerine getirmekle ilgilidir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı olan Ahmet'in sorumluluklarından biri değildir?

- A) Hastaneye gitmeden önce randevu almak
B) Bulunduğu konumdaki spor salonundan faydalanmak
C) Hastane koridorlarında yüksek ses ile konuşmamak
D) Doktorların odasına sırası gelmeden girmek

Mobil Analiz'le QR kod okut!



Dijital
Optik



Konu
Özeti

Birlikte Yaşamak

Kültürel Bağların Toplumsal Birlikteliğe Etkisi

ALİŞTIRMA

Hafta

3

Aşağıdaki ifadelerin doğru mu, yanlış mı olduğunu işaretleyin.

		D	Y
1.	Bireylerin gelişiminde ve toplumsal birlikteliğin oluşmasında tarih, dil, din, örf, âdet, gelenek, görenek ve bayramlar etkilidir.	☐	☐
2.	Millî kültür, aynı zamanda millî kimliği oluşturur.	☐	☐
3.	İslamiyet'in birleştirici gücü, millî kültürümüzü etkileyerek toplumsal birlikteliğimizi güçlendirmiştir.	☐	☐
4.	Tarih; yeni nesillerde millî bilincin oluşmasında, millî birlik ve beraberliğin sağlanmasında etkili olmaz.	☐	☐
5.	Birbirini tanımayan, empati kuramayan, farklılıklara saygı duymayan bireylerde başkalarına karşı ön yargılar oluşmaktadır.	☐	☐
6.	Ön yargının, ayrımcılığın ve çatışmanın azaltılması için toplumsal temas azaltılmalıdır.	☐	☐
7.	Sosyal yardımlaşma ve dayanışma birlik ve beraberliği artıran değerlerdir.	☐	☐
8.	Sosyal yardımlaşma ve dayanışma yalnızca maddi yardımlarla mümkündür.	☐	☐
9.	Sivil toplum kuruluşlarının temeli eski Türk devletlerindeki vakıf geleneğine dayanmaktadır.	☐	☐
10.	Toplumsal sorunlarla karşılaşan bireyler bunları görmezden gelmelidir.	☐	☐



1. Bir toplumda sosyal ilişkileri düzenleyen kurallardan biri de o millete ait olan yazılı olmayan kaynaklardır. Bu kaynaklar sayesinde toplumun tecrübeleri kuşaktan kuşağa aktarılır. Saygı duyulan, değer verilen, toplumsal yaptırım gücü olan kültürel alışkanlıklar, bilgiler, değerler, töreler ve davranışlar bu gruba girer.

Verilen açıklama aşağıdaki kültürel unsurlardan hangisine aittir?

- A) Tarih B) Gelenek ve görenek
C) Sanat D) Dil

2. Dünyaya gelen bir birey, içine doğduğu toplumun dilini, dinini, yeme içme alışkanlıklarını, sosyal yaşantısını, görgü kurallarını ve manevi değerlerini belli bir kültür kalıbı içinde öğrenir. Toplumsal yaşamda kültürün bunun gibi birçok işlevi vardır.

Buna göre kültürle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal bütünleşmeyi sağlar.
B) Bireylerin gelişimlerine destek olur.
C) Toplumsal birlikteliğin oluşmasında etkilidir.
D) Evrensel değerlerin millî unsurların önüne geçmesine yol açar.

3. "Türk milletinin dili Türkçedir. Türk dili dünyada en güzel, en zengin dildir. Onun için her Türk, dilini çok sever ve onu yükseltmek için çalışır. Türkçe, Türk milleti için önemli bir hazinedir. Türk dili, Türk milletinin kalbidir."

Atatürk, bu sözleriyle Türk dilinin hangi özelliğini vurgulamıştır?

- A) Millî kültür unsuru olarak değerini
B) Kişiler arası iletişimdeki yerini
C) Düşünce dünyasına olan katkısını
D) Sosyalleşmedeki etkisini

4. Avrupa'da yaşanan terör olayları sonucunda gelişen İslamofobi, İslamiyet'e karşı korku ve nefret duyulmasına ve Müslümanlara yönelik ayrımcılıkların artmasına neden olmuştur.

Metindeki durum aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturur?

- A) Toplumsal cinsiyet temelinde ayrımcılık
B) Etnik yönden ve kültür temelinde ayrımcılık
C) Din temelinde ayrımcılık
D) Irk temelinde ayrımcılık

5. Bir kimse veya bir durumla ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargılara ön yargı denir.

Aşağıdakilerden hangisi ön yargıların yaratabileceği olumsuz sonuçlardan biri değildir?

- A) Birlik ve beraberliğin kuvvetlenmesi
B) Toplumsal uyumun bozulması
C) Bireysel farklılıkların göz ardı edilmesi
D) Kişi ya da gruplara yönelik ayrımcılıkların yaşanması

6. Kültürel bağ, aynı kültürden gelen insanların arasında oluşan ortak değerler, alışkanlıklar ve birlik duygusudur. Kültürel bağlar, ait oldukları toplumda belirli değerler meydana getirir ve bu değerler millî değer hâline gelir. Millî değerler, hem bireysel hem de toplumsal davranışlarımızı yönlendiren temel unsurlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi millî değerlerimizden biri değildir?

- A) Özgürlük
B) Adalet
C) Vatanseverlik
D) Sömürgecilik

Mobil Analiz'le QR kod okut!



Dijital
Optik



1. Selçuklu ve Osmanlı devletlerinde cami ve çeşme yanlarına, meydanlara sadaka taşları konulurdu. Yardımsever kişiler bu taşların üzerine para bırakır, ihtiyaç sahipleri ise gece geç saatlerde kimseye görünmeden bu taşların başına gelip ihtiyaçları kadar para alırlardı. Bu uygulama, Türk-İslam devletlerinde yardımlaşma ve dayanışma duygusunun ne denli güçlü olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Buna göre Türk-İslam devletleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal birlik ve beraberlik gelişmiştir.
- B) Toplumun refahını arttıracak uygulamalar vardır.
- C) Yardımlar sivil toplum kuruluşları aracılığıyla yapılmaktadır.
- D) Merhamet duygusu gelişmiştir.

2. I. Kişi ya da grupların belli niteliklere göre sınıflandırılması
II. Toplumsal çatışmaların yaşanması
III. Toplumda kalıp yargıların bulunması
IV. Bireysel farklılıklara karşı hoşgörülü olunmaması

Numaralanmış maddelerden hangileri ön yargıların nedenleri arasında yer alır?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) I, II ve IV
- D) I, III ve IV

3.

TAŞA KAZINAN BİR MİRAS...



Orhun Yazıtları, bu milletin taşlara kazınan mirası ve dünya tarihine damgasını vuran bir medeniyetin ilk yazılı ürünlerindendir. Köktürk İmparatorluğu'nun ünlü hükümdarı Bilge Kağan döneminden kalma olan Orhun Yazıtları, Türkçenin ilk yazılı ürünüdür ve Türklüğün en önemli iftihar vesilelerinden biridir. Türk adının geçtiği ilk Türkçe metin olma özelliğine sahip olan bu yazıtlar, Orta Asya kültürünün en açık şekilde ifade edildiği belgelerden biridir. Bir hükümdarın millete verdiği hesabı, nasihatlerini, yönetimini ve değerlerini bünyesinde taşıyan Orhun Yazıtları, sosyal içerik bakımından insanlık âleminin en anlamlı mezar taşlarıdır.

(“turkdiliyili.com” adlı genel ağ adresinden alınmıştır.)

Verilen metinde Türk milli kültürünü oluşturan,

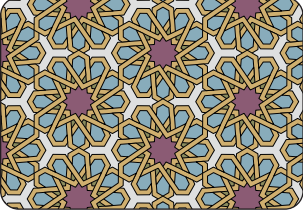
- I. Dil
- II. Tarih
- III. Din

unsurlarından hangileri yer alır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4. Sanat, bir milleti diğerlerinden ayıran, kendine özgü duygu ve zevklerin şekillenmesidir. Türk millî kültürünün de en önemli unsurlarından biri el sanatlarıdır.

I.



Tezhip

II.



Çinicilik

III.



Hat

Buna göre numaralanmış sanatların,

- Arap harfleri çerçevesinde oluşmuş güzel yazı sanatıdır. Türkler bu sanatla Anadolu'ya geldikten sonra ilgilenmeye başlamıştır. En parlak dönemini Osmanlılar zamanında yaşamıştır.
- Seramik sanatının bir koludur. Mimari süslemede oldukça önemlidir. Cami, medrese, türbe ve sarayları süslemede kullanılmıştır. İznik ve Kütahya bu sanatla ünlüdür.
- Eski bir süsleme sanatıdır. Arapçada altınlama, yaldızlama anlamına gelir. Daha çok yazma kitapların sayfalarını, hat ve levhalarının kenarlarını süslemede kullanılır.

bilgileriyle doğru eşleşmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I-a, II-b, III-c B) I-b, II-a, III-c C) I-c, II-a, III-b D) I-c, II-b, III-a

5. Birçok kişide engellilerin topluma yararlı bireyler olamayacakları yönünde yanlış bir ön yargı vardır. Bu olumsuz tutumların başında engellilerin hasta, çaresiz ve bakım gerektiren kişiler olarak görülmesi yer almaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi verilen durumu değiştirmek için yapılması gerekenlerden biri değildir?

- Engelliliğe insanlardaki çeşitliliğin doğal bir parçası olarak bakmak
- Engelli insanların toplumsal katılıma ve imkânlara erişimini sağlamak
- Toplumun engelli insanlara bakış açısını değiştirmeye yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapmak
- Engelli çocukları akranlarından ve toplumdan ayıracak şekilde eğitim ortamları oluşturmak

Mobil Analiz'le QR kod okut!



Dijital
Optik

Birlikte Yaşamak

Kültürel Bağların Toplumsal Birlikteliğe Etkisi

ALİŞTIRMA

Aşağıdaki ifadelerin doğru mu, yanlış mı olduğunu işaretleyin. Doğru olarak işaretlediklerinizin başındaki harfleri sırasıyla yazarak şifreyi bulun.

		D	Y
S	Toplumla uyumlu bir yaşam için farklılıklara saygı gösterilmelidir.	☐	☐
E	Farklı kişi veya gruplara karşı kalıp yargı ve ön yargılar toplumun uyum içinde yaşamasının önünde engel oluşturmaz.	☐	☐
A	Kalıp yargılar başkalarından, medyadan veya çeşitli kaynaklardan öğrenilir.	☐	☐
Y	İnsanlar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadan ve herhangi bir konuda araştırma yapmadan kişi ve durumlarla ilgili karar verilmemelidir.	☐	☐
P	Ön yargıların olduğu bir toplumda insanlar uyum içinde yaşarlar.	☐	☐
G	Kalıp yargılar, toplumdaki farklı cinsiyet, sosyoekonomik gruplara karşı olabileceği gibi farklı etnik, dinî gruplara karşı da olabilir.	☐	☐
I	Cinsiyet ayrımcılığı ile ilgili kalıp yargılara kızlar futbol oynamaz, erkekler yemek pişirmez vb. yargıları örnek olarak verilebilir.	☐	☐
E	Engelli çocuklara akranlarından ve toplumdan ayıracak şekilde eğitim ortamları oluşturulmalıdır.	☐	☐
D	Toplumda bağımsız yaşayabilmek için birtakım özel önlemlere ve desteğe ihtiyaç duyan bireylere özel gereksinimli birey denilmektedir.	☐	☐
U	Birbirini tanımayan, empati kuramayan, farklılıklara saygı duymayan bireylerde başkalarına karşı ön yargılar oluşmaktadır.	☐	☐
A	Ülkemizde çıkarılan kanunlar ve kurulan kurum ve kuruluşlar vatandaşların uyum içinde yaşamasına olanak sağlamamaktadır.	☐	☐
Y	Toplumdaki tüm bireylere etnik kökenleri, dinî inançları veya mezhepsel farklılıkları ne olursa olsun kalıp yargı ve ön yargılar olmadan tarafsız yaklaşmalı ve saygı duymalıyız.	☐	☐

ŞİFRE: _ _ _ _ _



1. • Yabancı düşmanlığı temelinde ayrımcılık
• Etnik yönden ve kültür temelinde ayrımcılık
• Irk temelinde ayrımcılık
• Din temelinde ayrımcılık
• Toplumsal cinsiyet temelinde ayrımcılık
• Engellilik temelinde ayrımcılık

Verilenler aşağıdaki başlıklardan hangisi altında toplanabilir?

- A) Ön yargılar ve toplumsal nedenleri
B) Toplumsal ayrımcılığın çeşitleri
C) Toplumdaki ayrımcılığı önleme yolları
D) Ön yargıları sorgulama yöntemleri

2. Aile reisinin erkek olarak düşünülmesi ve evi geçindirme rolünün erkeğin görevi olarak görülmesi nedeniyle, ekonomik kriz dönemlerinde işten çıkarılmalarda öncelikle kadın çalışanlar tercih edilmektedir.

Bu durumla ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Cinsiyete dayalı ön yargılı tutumların bulunduğu
B) Sosyal rollerin toplumsal beklentilere uygun olarak değerlendirildiğine
C) Sosyal rollerin hak ve sorumluluk alanlarının eşitlik ilkesine göre oluşturulduğuna
D) Cinsiyet ayrımcılığının hak ihlallerine yol açtığına

3. Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz peşin hükümlere "ön yargı" denir.

Ön yargının sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Arkadaşlık ilişkilerinde bozulma
B) Farklı grupların dışlanması
C) Toplumsal çatışma
D) Kültürel birliktelik

4. Türkler tarih sahnesine çıktıkları andan itibaren sevinçlerini gösterdikleri bayramlar kutlamışlardır. Kaşgarlı Mahmut, bu bayramları "halk arasında gülme ve sevinme, bir yerin ışıklarla ve çiçeklerle bezenmesi ve orada sevinç içinde eğlenilmesi" olarak ifade etmiştir.

Metinde millî kültür unsurlarından hangisiyle ilgili bilgi verilmiştir?

- A) Dil
B) Gelenek
C) Sanat
D) Tarih

5. Aşağıdakilerin hangisinde kültürel değer millî birlik ve beraberliğe sağladığı katkı yanlış verilmiştir?

Kültürel Değer	Sağladığı Katkı
A) Din	Yardımlaşma ve dayanışma duygusunu geliştirir.
B) Tarih	Millî bilincin oluşmasını sağlar.
C) Dil	Toplumsal kültürün aktarılmasını sağlar.
D) Sanat	Evrensel değerleri millî unsurların önüne geçirir.

6. • Toplamların başından geçen olayları yer ve zaman göstererek neden-sonuç ilişkisi içinde anlatan bilim dalıdır.
• Yeni nesillerde millî bilincin oluşmasında, toplumsal birlik ve beraberliğin sağlanmasında rol oynar.

Verilen özellikler aşağıdaki kültür unsurlarından hangisine aittir?

- A) Gelenek ve görenek
B) Tarih
C) Dil
D) Sanat

Mobil Analiz'le QR kod okut!





1. Kültür, bir toplumun yaşam biçimidir. Tarihsel gelişme süreci içinde yaratılan tüm maddi ve manevi değerlerin sonraki kuşaklara aktarılmasıdır. Diğer bir deyişle uygarlıktır. Toplum olarak aynı şeylere sevinir, aynı şeylere üzülürüz. Bizi birbirimize bağlayan bağlar vardır. Bu bağlar millî kültürü oluşturur.

Buna göre millî kültür öğeleri arasında,

- I. Dil
- II. Örf ve âdetler
- III. Tarih

unsurlarından hangileri yer alır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. İnsanlar, hakkında hiçbir şey bilmedikleri bir dünyanın içine doğarlar ve zamanla ait oldukları toplumun kültürünü benimseyerek dünyaya olan bakış açılarını oluştururlar. Dış dünyanın karmaşasını, kültürün daha önce onlar için tanımlamış olduğu ve basmakalıplaştırdığı biçimiyle algılamaya çalışırlar. Bu basmakalıp düşünceler, toplumda diğer toplumlara karşı ön yargıların oluşmasına neden olur.

Bu metin, aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıttır?

- A) Ön yargılar, toplumlar arasındaki etkileşimi azaltır mı?
- B) Toplumsal kültürün ön yargıların oluşması üzerindeki etkisi nedir?
- C) Ön yargılar, iletişim sürecini nasıl ve hangi yönde etkiler?
- D) Farklı kültürlerle sahip bireylerin birbirleriyle ön yargılardan uzak biçimde etkileşime girmeleri mümkün mü?

3.

- Irk temelinde ayrımcılık
- Etnik yönden ve kültür temelinde ayrımcılık
- Yabancı düşmanlığı temelinde ayrımcılık
- Toplumsal cinsiyet temelinde ayrımcılık
- Din temelinde ayrımcılık
- Engellilik temelinde ayrımcılık

Verilenler aşağıdaki başlıklardan hangisinin altında toplanabilir?

- A) Ön yargıların çeşitleri
- B) Ön yargıların nedenleri
- C) Ön yargıların sonuçları
- D) Ön yargıların etkenleri

4. Bireylerin farklılıklara saygı göstermemesi çoğu zaman cehaletten, ön yargılardan ve kalıp yargılardan kaynaklanır. Birçok insan kendine yabancı olan şeylere karşı kuşkuyla yaklaşır. Ancak farklılıkları hor görmek ve değişmesini istemek yerine bu farklılıklara saygıyla yaklaşılmalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi verilen açıklamayla aynı doğrultuda değildir?

- A) Farklılıklara saygı duyulmayan toplumlarda ayrımcılık ortaya çıkar.
- B) Bireysel farklılıklara insanlardaki çeşitliliğin doğal bir parçası olarak bakılmalıdır.
- C) Ön yargılar toplumsal hoşgörünün oluşmasına engel olmaktadır.
- D) Bireysel farklılıklar insanların üstün ya da eksik yönleri olarak tanımlanmalıdır.

5. Yanlış inançlara bağlı olarak doğan ön yargıların nedeni insanların birbirlerini yeterince tanımamalarıdır. Bu olumsuz tutumun değiştirilebilmesi için yanlış bilgilenmeye ve boş inanca dayalı ön yargılı davranış geliştiren kişiler karşılıklı konuşarak anlaşmazlıkları gidermeli ve birbirlerini tanımaya çalışmalıdır.

Buna göre ön yargılarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bireyler arasındaki iletişim yetersizliğinden kaynaklandığına
B) Olumlu hâle çevrilmesiyle ilişkilerin gelişmesinin mümkün olduğuna
C) Toplumlar arasındaki etkileşim arttıkça ortadan kalkabileceğine
D) Birey kaynaklı tutumların değiştirilmesinin güç olduğuna

6. Bir milletin yazılı olmayan kanunları olan gelenek ve görenekler toplumdaki sosyal ilişkileri düzenleyen kurallardır. Bunlar sayesinde toplumun tecrübesi aktarılır. Saygı duyulan, değer verilen, yaptırım gücü (yasal olarak değil) olan kültürel alışkanlıklar, bilgiler, töreler ve davranışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi metinde verilen kültürel unsura örnek oluşturmaz?

A)



Kına gecesi

B)



Bayramlaşma

C)



Asker uğurlama

D)



Ebru sanatı

7.

Yalnızca bayramlarda değil cenaze törenlerinde ve düğünlerde birbirimize yardım ederdik. Cenaze evlerine yemekler yapıp götürülür, yedi gün boyunca helvalar kavrulurdu. Düğünlerde ekmekler yapılır, düğün evinin her ihtiyacı giderilmeye çalışılırdı.

Verilen metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Geçmişte toplumdaki birlik ve beraberliğin nasıl sağlandığına
B) Bayram kutlamalarının yapılaş şekline
C) Millî kültürün oluşma sürecine
D) Eskiden ve günümüzde yapılan düğün törenlerinin farkına

Mobil Analiz'le QR kod okut!



Dijital
Optik



Konu
Özeti

Birlikte Yaşamak

Toplumsal Sorunlar ve Çözüm Önerileri

ALİŞTIRMA

Hafta

5

A Aşağıdaki ifadelerin doğru mu, yanlış mı olduğunu işaretleyin.

- | | D | Y |
|--|--------------------------|--------------------------|
| 1. Doğuştan sahip olduğumuz temel hak ve özgürlükler anayasamız tarafından güvence altına alınmıştır. | ☐ | ☐ |
| 2. Sivil toplum kuruluşları, sorunların çözümünde resmî kurumlara yardımcı olur. | ☐ | ☐ |
| 3. Yardımlaşma ve dayanışma toplumun temel taşı olan ailede başlar. | ☐ | ☐ |
| 4. İnsan hakları din, dil, ırk, cinsiyet gibi ayırım yapmadan tüm insanların sahip olması gereken haklardır. | ☐ | ☐ |
| 5. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme çocukların temel haklarını ve özgürlüklerini koruyup kullanılmasını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. | ☐ | ☐ |

B Aşağıdaki boşlukları tamamlayın.

- Tüketici haklarıyla ilgili şikâyet hattı →
- Suçluların kısa sürede yakalanması, vatandaşların mağduriyetinin giderilmesi için kullanılan hat →
- Radio ve televizyon yayınlarıyla ilgili sorunların iletebileceği telefon hattı →
- CİMER üzerinden ilgili bakanlık ve kamu kuruluşlarına şikâyet edilen hat →
- Sağlıkla ilgili sorunların iletildiği hat →

C Aşağıdaki görsellerin hangi temel hak ve özgürlüklerle ilgili olduğunu yazın.



.....
.....



.....
.....



.....
.....



1. 6. sınıf öğrencisi Meral, mahallesindeki temizlik şikâyetiyle ilgili bir dilekçe yazmak istemektedir.

Buna göre dilekçede,

- I. Okul bilgileri
- II. Şikâyet etme nedeni
- III. İkamet ettiği adres

bilgilerinden hangileri yer almalıdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Elif, bayram harçlıklarıyla aldığı bilgisayarının kenarındaki kırığı eve gelince fark ettiğinde büyük bir hayal kırıklığı yaşadı. Ertesi gün bilgisayarını satın aldığı mağazaya gittiğinde hayal kırıklığının boyutu daha da büyüdü. Satıcı, Elif'e satılan malın geri alınamayacağını, kırığın önemsiz olduğunu ve hatta bilgisayarın evde kırılmış olabileceğini söyleyince Elif kırık bilgisayarıyla eve döndü.

Satıcının tutumu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisinin doğrudur?

- A) Sorunu çözebilmek için Elif'i Tüketici Sorunları İl Hakem Heyeti'ne yönlendirmiştir.
- B) Hak, özgürlük ve sorumluluk temelinde sorunu çözümlenmiştir.
- C) Tüketici hakkını ihlal eden satıcı sorumluluğunu yerine getirmemiştir.
- D) Günlük yaşamımızda sorumluluk duygusu ile hareket edilebileceğine örnek oluşturmıştır.

3. Yaşadığı çevredeki yeşil alanların artırılmasını talep eden biri aşağıdaki kurumlardan hangisine başvurmalıdır?

- A) Belediye
- B) Millî Eğitim Bakanlığı
- C) Emniyet Müdürlüğü
- D) İnsan Hakları Derneği

4. I. Kudüs içinde tesis edilen Batı Şeria ve Gazze duvarları, Filistin halkının evlerinden bahçelerine dahi gidememesine, ailelerin akrabalarına ulaşmak için saatlerce yol katetmesine neden olmaktadır.
- II. Dünyada, ilköğretim çağı 6-11 yaş arasındaki 650 milyon çocuğun 115 milyonu okullaşma sürecine katılamamaktadır.
- III. Sanayileşme faaliyetlerinin artmasıyla birlikte fabrikaların yeterli denetime tabi tutulmaması yerleşim yerlerindeki içme sularına kimyasal atık karışmasına neden olmaktadır.

Verilen durumlarda ihlal edilen hak ve özgürlükler aşağıdakilerden hangisidir?

I	II	III
A) Kişi	Yaşama	Dilekçe
B) Özel	Konut	Düşünce
C) Yerleşme	Eğitim	Sağlık
D) Konut	Haberleşme	Yasama

Mobil Analiz'le QR kod okut!



Dijital
Optik



1. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda yer alan bazı maddeler şunlardır:

- **Madde 42:** Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.
- **Madde 49:** Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.
- **Madde 50:** Kimse yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz. Dinlenmek, çalışanların hakkıdır.
- **Madde 56:** Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.
- **Madde 67:** On sekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halk oylamasına katılma haklarına sahiptir.

Bu maddelere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Doğuştan sahip olduğumuz bütün haklar tüm insanlar için geçerlidir.
- B) Özgürlük bir kısıtlama olmadan düşünabilmek ve davranabilmektir.
- C) Toplumsal düzenin korunması, insanların sorumluluklarını yerine getirmesi ile mümkün olabilir.
- D) Doğuştan sahip olduğumuz temel hak ve özgürlükler anayasamız tarafından güvence altına alınmıştır.

2. Tüketici hakları konusunda, tarihin her döneminde birtakım yasal tedbirler alınmasına rağmen tüketicinin sorunlarının ortadan kalkması sağlanamamıştır. Tüketicinin sadece yasal yollarla korunması mümkün değildir.

Verilen açıklamanın aşağıdakilerden hangisiyle devam ettirilmesi uygun olur?

- A) Sorumlu vatandaşlar, haklarını bireysel mücadele ile kazanabilir.
- B) Alışveriş yapılmadığında tüketim olmayacağından sorunlar da söz konusu olmayacaktır.
- C) Esas olan, tüketicinin eğitilerek bilgilendirilmesi, kendi hak ve çıkarlarına sahip çıkacağı seviyeye getirilmesidir.
- D) Sorunların çözümüne yönelik araştırmalardan kaçınılmalıdır.

- 3.

Başbakanlık İnsan Hakları Komisyonu, vatandaşlardan gelen her türlü şikâyeti dikkate alarak sorunlara çözüm bulmaya çalışmaktadır. Bir vatandaş, Ankara-Kırıkkale arasında ayakta ve kaçak yolcu taşıyan firmaları şikâyet etmiştir. Komisyon, bu durumu incelemiş ve bunun bir insan hakkı ihlali olduğuna karar vererek konuyu ilgili kuruma iletmıştır. Kırıkkale Valiliği; söz konusu firmaların yazılı olarak uyarılacağını ve polis tarafından gerekli önlemlerin alınacağını açıkladı.

(Genel ağ haberi)

Bu habere göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Başbakanlık İnsan Hakları Komisyonu sorumluluklarını ihlal etmektedir.
- B) Sorunun çözümünde hak, özgürlük ve sorumluluk düşünceleri etkilidir.
- C) Vatandaş sahip olduğu hakları koruma konusunda etkisiz kalmıştır.
- D) Ayakta yolcu taşımak yasal hâlde getirilmelidir.

4. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz."

Buna göre aşağıdakilerden hangisi eğitim-öğretim hakkının ihlali sayılır?

- A) Maddi durumu yetersiz öğrencilere burs verilmesi
- B) Öğrencilerin okula eşit şartlarda kabul edilmesi
- C) Kız çocuklarının eğitim hakkının ellerinden alınması
- D) Engelli bireyler için özel eğitim kurumlarının açılması